

Fylkesmannen
i Oslo og Akershus

Bærum kommune
Kommunegården, Arnold Haukelands plass 10
1304 SANDVIKA

Miljøvernavdelingen

Tordenskioldsgate 12
Postboks 8111 Dep, 0032 OSLO
Telefon 22 00 35 00
fmoapostmottak@fylkesmannen.no
www.fmoa.no
Organisasjonsnummer NO 974 761 319

Deres ref.:
Deres dato: 18.06.2014
Vår ref.: 2007/33500-39 M-NA
Saksbehandler: Øystein Røsok
Direktetelefon: 22 00 36 40

Dato: 22.09.2014

Fornebu - ny gravplass – svar på søknad om masseutskifting innenfor spesialområde for grav- og urnelund, G1

Vi viser til søknad av 18.06.2014 fra Bærum kommune om dispensasjon fra naturmangfoldloven, gravferdsloven og gravferdsforskriften, vårt saksnummer 2014/12111. Vi viser videre til de reviderte bestemmelsene til reguleringsplan utarbeidet av Miljøverndepartementet, endelig vedtatt arealplan, miljøverndepartementets avgjørelse i innsigelsessaken, datert 18.12.2012, samt miljøverndepartementets brev vedrørende tolkning av innsigelsesavgjørelsen for Fornebu, område 14 og 15 – Lilleøya i Bærum kommune, datert 27.05.2013. I foreliggende dispensasjon behandles kun søknad om dispensasjon fra naturmangfoldloven.

Søknaden

Bærum kommune søker om lov til å utføre nødvendige masseutskiftninger i dette området (dvs. grav- og urnelunden). Det er imidlertid uklart om søknaden omfatter bare grav- og urnelunden, dvs. G1, eller både grav- og urnelunden og urnelunden kombinert med naturvernområde, dvs. både G1 og G2. Søknaden begrunnes med at det vil være utfordrende å oppfylle tekniske krav som stilles til utforming av graver og urnegravlegging i området. I søknaden opplyses det ikke om hvilket omfang av masseutskiftninger det er behov for. I søknaden omtales også «utfordringer knyttet til flytting av dragehode» uten at det søkes spesifikt om dette.

Bestemmelser

Området som er regulert til grav- og urnelund er delt inn i to delområder (G1 og G2). G1 er regulert til spesialområde for grav- og urnelund. G2 er regulert til spesialområde for urnelund kombinert med spesialområde naturvernområde (jfr. endelig vedtatt arealplan for området). I henhold til de reviderte bestemmelsene til reguleringsplan utarbeidet av miljøverndepartementet, kreves det en særskilt tillatelse fra Fylkesmannen for å grave opp eller å fylle ut terrenget innenfor G1 og G2, samt for områdene SN1-6, F3, F4 og F5, jfr. §1.3. Samtidig heter det i bestemmelsenes § 6.2, at det ikke er tillatt med masseutskifting innenfor G2. Innenfor G2 er det en forekomst av slåttemark med verdi A (svært viktig). Slåttemark er en utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven § 52. Innenfor slåttemarka er det flere forekomster av dragehode, som er en prioritert art etter naturmangfoldlovens § 23. En egen forskrift om dragehode beskytter den mot uttak, skade og ødeleggelse.

Vurdering

Ved vurdering av søknaden understrekes det at hensynet til forekomster av utvalgte naturtyper skal tillegges stor vekt i avveiningen mellom ulike samfunnsinteresser i en sak, jf.

naturmangfoldloven § 53 annet ledd. I konklusjonen fra Miljøverndepartementet 18. desember 2012, gjøres det klart at tiltak som kan skade naturtypen (slåttemark) eller dragehode ikke vil tillates. Grav- og urnelunden må dermed gis en utforming og skjøtsel som sikrer at naturmangfoldet ikke skades, og det må utarbeides en detaljert plan basert på Fylkesmannens kartlegging som ivaretar dette. I miljøverndepartementets brev vedrørende tolkning av innsigelsesavgjørelsen, datert 27.05.2013, framgår det at hensynet til slåttemarka skal gå foran kommunens behov for grav- og urnelund, samt at det ved nedsetting av urner i slåttemarka, ikke skal byttes ut masser. Urnene skal settes ned skånsomt med tilbakefylling av eksisterende masser og toppdekke.

Det foreligger en forholdsvis ny avgrensning av slåttemarka med skjøtelsesplan for lokaliteten, samt en kartlegging av dragehode innenfor G2. Kunnskapsgrunnlaget (§ 8) for naturverdiene innenfor tiltaksområdet vurderes som godt. Handlingsplan for slåttemark viser at slåttemark er en av de sterkest truede naturtypene i landet, og anslagsvis 90 % av slåttemarksarealet forsvant i løpet av 1900-tallet. Departementet viser til at omregulering av området til grav- og urnelund vil kunne medføre at den registrerte slåttemarkslokaliteten går tapt. Den samlede belastning (nml § 10) både på lokaliteten og på økosystemet slåttemark, vurderes derfor som svært stor. Utskiftning av masser innenfor arealet med slåttemark, er et tiltak som vil kunne skade naturtypen. Det er av vesentlig betydning for naturverdiene knyttet til naturtypelokaliteten at vegetasjonen ikke tildekkes av masser. En videre forutsetning for bevaring av naturverdiene, er at vegetasjonen har kontakt med berggrunnen, slik at arter knyttet til kalkmark, som dragehode, aksveronika, smaltimotei og knollmjødukt får oppfylt sine krav til livsmiljø. Påfylling eller utskiftning av masser på slåttemarksarealet innenfor G2 vurderes derfor ikke å være forenlig med ivaretagelse og sikring av naturverdiene i slåttemarka. Dette er også i tråd med § 6.2 i bestemmelsene til reguleringsplanen. Her heter det: Det er ikke tillatt med masseutskiftning.

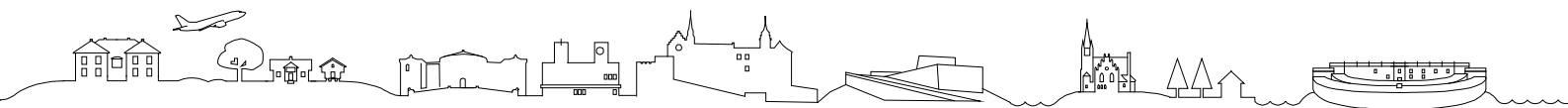
Innenfor G1 er det ikke registrert slåttemark eller andre verdifulle naturtyper. Utskiftning av masser innenfor dette arealet vurderes derfor i mindre grad å være egnet til å skade slåttemarka. Imidlertid vil avrenning av næringsstoffer eller spredning av fremmede arter fra G1 til G2 kunne skade slåttemarka. Det er ikke utarbeidet en detaljert plan som viser urnelundens utforming samt en skjøtelsesplan som viser hvordan naturmangfoldet skal sikres. Fylkesmannen har derfor ikke mottatt tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag (nml § 8) fra Bærum kommune for å kunne vurdere mulige konsekvenser av masseutskiftning på den utvalgte naturtypen slåttemark eller den prioriterte arten dragehode. Vi har heller ikke forutsetninger for å vurdere hvorvidt driftsmetoder eller lokalisering av masser (nml § 12) vil gi tilstrekkelig gode samfunnsmessige resultater, og begrense skadene på naturmangfoldet. For å unngå mulige skadevirkninger basert på utilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger tiltaket vil ha på slåttemarkslokaliteten og dragehodeplantene (nml § 9), må vi be om tilstrekkelig informasjon.

Konklusjon:

Fylkesmannen har anledning til å gi dispensasjon til masseutskiftninger innenfor G1 men ikke innenfor G2.

For å gi dispensasjon innenfor G1, må vi ha tilstrekkelig kunnskap om tiltakets virkning på slåttemarka og den prioriterte arten dragehode som befinner seg innenfor G2. Konsekvensen for forekomsten av slåttemark må vurderes.

En forutsetning for å gi dispensasjon, er at tiltaket, dvs. gjennomføringen av masseutskiftninger, beskrives godt. Det er av vesentlig betydning at omfang og lokalisering av masseutskiftninger beskrives, bl.a. i form av inntegninger på kart. Det må beskrives hvor massene skal hentes fra, og

det må sannsynliggjøres at nye masser er rene, dvs. ikke inneholder frø eller plantedeler fra skadelige fremmede arter som kanadagullris, gravbergknapp, gravmyrt, parkslirekne, hagelupin, kjempebjørnekjeks, eller andre skadelige fremmede arter som kan blomstre opp og spre seg inn i slåttemarksarealet, eller til andre nærliggende arealer med høye naturverdier, f.eks. til SN5. Det må videre beskrives hvordan man skal unngå andre mulige negative påvirkninger av slåttemarksarealet og SN5 gjennom f.eks. avrenning av næringsstoffer eller aktiviteter i anleggsfasen.

Det må utarbeides en samlet forvaltnings-/skjøtselsplan for G1, G2, turvei (F2, F3 og F4) og park F5, samt naturvernområdene (SN 1-6) (jfr. § 2.2 i bestemmelser til reguleringsplanen). Det skal utarbeides en detaljert utomhusplan for utforming av grav- og urnelund innenfor G1 og urnelund innenfor G2 i tråd med § 6.1 og 6.2 i bestemmelsene til reguleringsplanen.

Dersom det er et ønske å flytte dragehode, krever dette egen søknad, jfr. naturmangfoldlovens § 25, 5. ledd. Søknaden må beskrive hvor mange planter dette gjelder, og hvor de skal flyttes fra. Det må også beskrives hvordan dette planlegges gjennomført, og hvordan overlevelse av flyttede planter sikres best mulig på lang sikt.

Med hilsen

Ellen Lien
seksjonssjef

Øystein Røsok
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent.

